

Observationsrapport

Vittra, Saltsjö-Boo

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:

Mikael Aceli, Sollentuna kommun
Ida Ahnsjö, Sollentuna kommun
Vecka 46-47 2017

Innehållsförteckning

Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från förskolan/skolan till rapporten

Kort om skolan

Grundskola

Antal elever	124
Årskurser	F-9
Regi (ev fristående huvudman)	AcadeMedia
Ev profil/inriktning	ingen
Antal lärare varav antal legitimerade	16/11
Antal pedagoger på fritidshemmet varav antal med högskoleutbildning mot fritidshem	5/0

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två stycken observatörer som besökte Vittra, Saltsjö-Boo under fem dagar, 13 november t.o.m. 17 november 2017.

Inför observationen tog vi del av dokumentation som vi erhållit från skolan. Vi inledde och avslutade vår observation med ett inledande samt ett avslutande samtal med rektor. Vi deltog under del av elevhälsoteamets möte (EHT). Under den del av mötet närvarade rektor och specialpedagog. Under vår observation intervjuade vi skolans specialpedagog, fyra pedagoger, varav två arbetslagsledare, en för förskoleklass - årskurs (åk) 4 samt åk 5-9, samordnare för fritidshemmet samt en pedagog för de yngre åldrarna. Vi intervjuade fem elever från elevrådet, två elever från elevrådet för F-åk 4 samt 3 elever från åk 5-9. Vi samtalande spontant med många elever och de flesta pedagogerna på skolan.

Vi besökte alla klasser/grupper i skola/fritidshem. Vi genomförde totalt 30 klassrumsobservationer av olika längd.

Sammanfattning

Vittra skola i Saltsjö-Boo är en grundskola med 124 elever. På skolan finns sju klasser (åtta inklusive förskoleklass) varav två är åldersintegrerade. Det finns två arbetslag på skolan, förskoleklass - årskurs 4 samt årskurs 5 - årskurs 9. Rektor, som tillträdde vid årets början, utgör tillsammans med arbetslagsledare, administratör och huvudman skolledning. Skolledning har tillsammans med medarbetare utvecklat mycket fungerande rutiner och former för det systematiska kvalitetsarbetet och det kollegiala lärandet. Läsåret är indelat i sex perioder som alla inleds och avslutas med sk "UF-dagar" (utvärdering och förberedelse). Det skapar goda förutsättningar för pedagogerna att utvärdera och utveckla sin undervisning. De enhetsmål som upprättas inför varje läsår baseras på analyser av olika resultat från föregående läsår, exempelvis elevernas resultat kunskapsmässigt samt de kundundersökningar som årligen genomförs.

Skolan har utvecklat goda former för kollegialt lärande genom att olika pedagoger har ansvarsområden som de handleder sina kollegor inom. Exempel på ansvarsområden är värdegrund och språkutvecklande arbetssätt.

Skolans främsta utvecklingsområde bedömer vi vara inom normer och värden. Värdegrundsarbetet är ett av skolans prioriterade områden och läsårets första tema är värdegrund. Under vår observation ser vi dock att det dagligen förekommer nedlåtande kommentarer elever emellan. Vi ser det både bland de yngre och äldre eleverna. Det finns dock en medvetenhet om detta på skolan bland personalen och arbetet för att stävja detta är prioriterat.

Resultat per målområde

Normer och värden:

I vårt inledande samtal med rektor berättar hon att värdegrundsarbetet är ett av de prioriterade områdena för innevarande läsår och det finns en tydlig vision och bild om hur de ska arbeta med värdegrundsrelaterade frågor på skolan. Under den första perioden¹ på läsåret arbetar personal och elever med tema värdegrund. Rektor och pedagoger vi samtalar med berättar att de under den perioden bland annat arbetar med att förankra skolans likabehandlingsplan hos eleverna. Skolan har gjort en elevversion av likabehandlingsplanen som är språkligt förenklad och som bland annat innehåller definitioner av olika begrepp och budskap om alla människors lika värde. Enligt rektor ska den finnas uppsatt i samtliga klassrum men vi ser den endast i några klassrum.

På skolan finns en förstelärare inom värdegrund som har i uppgift att handleda pedagogerna, bland annat genom att ge tips på olika EQ-övningar. Kollegial handledning inom värdegrund

¹ Läsåret är indelat i sex perioder på Vittra, Saltsjö-Boo.

förekommer vanligtvis en gång i månaden under pedagogernas gemensamma möte på torsdagar.

Skolan genomför årligen trygghetsvandringar och trygghetsenkäter för att kartlägga elevernas upplevelse av detta. Under föregående läsår visade enkäten bland eleverna att det fanns en stor upplevd otrygghet bland de yngre eleverna och med anledning av det har skolan infört ett faddersystem för att försöka öka tryggheten på skolan för alla elever.

Under vår observation noterar vi att arbetet kring värdegrund inte är förankrat hos alla elever och all personal. Vi ser exempel på detta både bland de äldre och yngre eleverna då behandlar varandra mindre respektfullt bland annat genom att säga nedlåtande kommentarer till varandra. Vi noterar vid flera tillfällen att elever gör detta utan att närvarande pedagog/pedagoger agerar. Några äldre elever vi samtalar med uttrycker att det ofta är stökigt under lektionstid och att kränkningar mellan elever är vanligt.

Utveckling och lärande/Kunskaper:

Under vår observation presenterar pedagoger syfte och mål med lektionerna i liten utsträckning. Lektionerna inleds i regel med att undervisande pedagog berättar vad eleverna ska göra och i vissa fall kompletteras de muntliga instruktionerna med skriftlig information på tavlan. Vi hör från både pedagoger och elever att varje period inleds med att pedagogerna presenterar en pedagogisk planering för det kommande arbetsområdet. Arbetsron under de lektioner vi observerar är varierande. Under en del av lektionerna är det låg ljudvolym och god arbetsmiljö men vi ser också exempel på när elever pratar högt och stör sina klasskamrater. Denna variation förekommer i samtliga stadier.

Undervisningen är till stora delar varierad och under en lektion kan eleverna få prova på flera arbetsmetoder. Exempelvis kan en lektion innehålla samling med diskussion i helklass, enskilt arbete och uppgifter som ska lösas i par. Vi ser dock inga exempel på ämnesövergripande arbete men enligt rektor ska det förekomma under en temavecka som äger rum under vårterminen. Vidare säger rektor att hon önskar att ämnesövergripande arbete förekom i större utsträckning.

Tillgången till digitala verktyg är god på skolan och de används dagligen i olika omfattning beroende på klass och ämne. Eleverna inte får möjlighet att utveckla sin digitala kompetens i någon större utsträckning då de digitala verktygen i regel används till att skriva arbeten eller använda specifika appar. På skolan finns en pedagog som är ansvarig inom IKT (informationsteknologi) och som har i uppgift att handleda kollegor i hur man kan använda sig av olika digitala verktyg i undervisningen.

I förskoleklass inleds varje dag med en samling där upprop och information om dagen sker. En elev har i uppgift att berätta om vilket datum det är samt vilka som har namnsdag och hur vädret för dagen är. Vi ser varierade arbetssätt i förskoleklass under vår observation, bland annat har eleverna sagostund, diskussioner om olika ämnen, matematik med lärplattor.

Elever får ledning för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling bland annat genom formativ återkoppling som sker muntligt under lektioner. Några äldre elever säger att de sällan får formativ feedback i sina arbeten under ett arbetsområde, oftast får de feedback vid slutet av ett arbetsområde och då upplever de att de inte kan ändra så mycket till bedömningen som sker.

Eleverna får i relativ hög utsträckning möjlighet att använda sig av kritiskt tänkande och tränas att självständigt formulera egna ståndpunkter.

Skolans arbete med språkutvecklande arbetssätt präglar verksamheten i ganska stor utsträckning. Kollegial handledning inom området förekommer och skolan samarbetar tätt med studiehundare och modersmåls lärare till de nyanlända eleverna som utgör en hög procent av skolans elever.

Skolans strategier och metoder för arbetet med extra anpassningar håller en god kvalitet. Det finns en tydlig arbetsgång för extra anpassningar och särskilt stöd för eleverna. I intervjuer med pedagoger berättar de att deras specialpedagog är engagerad och arbetar nära de elever som har extra anpassningar eller som är i behov av särskilt stöd. Det finns fysiska anpassningar bland annat i form av hörselkåpor, sittkuddar, timglas och stressbollar.

Ansvar och inflytande för elever:

Eleverna får utveckla sin förmåga att ta ansvar för sitt lärande då de i början på veckan får planera mål för den kommande veckan, målen utvärderas sedan i slutet på veckan. Ansvarig pedagog vägleder sina elever i denna process. Till viss del får eleverna möjlighet att ta personligt ansvar för arbetsmiljön, bland annat har några klasser upprättat ansvarsområden bland eleverna. Exempel på ansvarsområden kan vara att dela ut arbetsmaterial under lektionstid.

Det förekommer till stora delar att eleverna får vara med och påverka undervisningen, bland annat får de bestämma om de ska få arbeta enskilt eller i grupp samt om vilken examinationsform som ska tillämpas under aktuellt arbetsområde.

Eleverna utvecklar sin förmåga att arbeta efter demokratiska principer genom skolans två elevråd (ett för respektive arbetslag). Formen för arbetet med demokratiska principer håller en god kvalitet och eleverna berättar att de får rösta fram elevrådsrepresentanter från varje klass som sedan ses varje period, ungefär var sjätte vecka.

Bedömning och betyg:

Skolan använder sig av plattformen Schoolsoft där pedagogisk planeringar för olika arbetsområden finns och där bedömning genomförs. Elever och föräldrar har tillgång till detta och pedagoger berättar att de vid varje terminsstart försöker visa eleverna hur de ska hitta all

information i plattformen. Vi hör också att föräldrar ska erbjudas workshop inom Schoolsoft under ett kommande föräldramöte. I Schoolsoft finns även upprättade IUP'er (individuella utvecklingsplaner) för elever som går i förskoleklass till årskurs 5.

Återkoppling till eleverna om elevens kunskapsutveckling finns i viss utsträckning. Några pedagoger vi samtalar med berättar att de ger formativ återkoppling under olika arbetsområden och det observerar vi till viss del även under våra lektionsbesök. Några äldre elever som vi intervjuar berättar att det sker en summativ återkoppling i matriserna i slutet av ett arbetsområde men att den formativa återkoppling är knapphändig. Den sena återkoppling medför att eleverna inte har möjlighet att påverka sina slutresultat. Samma elever uttryckte också att de inte upplever att de fick rättvisa betyg i förhållande till vad de presterat under prov och dylik.

Eleverna får till viss del möjlighet att bedöma sina egna resultat och prova på kamratrespons.

Skolans arbete för att säkerställa en likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning är av god kvalitet.

Fritidshemmet:

Rektor berättar att fritidshemmet genomgår en implementeringsfas av de nya skrivningarna i läroplanen. Bland annat ska fritidshemmet komplettera skolans verksamhet i större utsträckning och pedagogerna har fått i uppgift att upprätta pedagogiska planeringar över de aktiviteter som genomförs inom verksamheten.

Fritidshemmets verksamhet ger eleverna möjlighet att prova på olika kreativa arbetssätt. Undervisningen på fritids erbjuder bland annat lek och rörelse i idrottshall, utevistelse och skaparverkstad. De utför en årlig enkät där eleverna får skriva in sina önskemål om vad de önskar göra på fritids och genom den har eleverna möjlighet att påverka innehållet i stor utsträckning. På ett strukturschema ser vi veckans aktiviteter uppsatta. I intervjuer med elever och pedagoger berättar de att strukturschemat utgår från vad eleverna har visat intresse och behov i enkäten.

Styrning och ledning:

Det systematiska kvalitetsarbetet är det starkaste målområdet enligt vår bedömning. Rektor har tillsammans med den övriga skolledningen skapat en skola med god struktur, liksom ett systematiskt kvalitetsarbete av hög klass och en noggrann dokumentation. Varje år genomförs två kvalitetsundersökningar. Svaren analyseras av skolledning samt av medarbetare som sedan ligger till grund för kommande läsårs enhetsmål. Utifrån dessa formar respektive arbetslag egna mål för det kommande läsåret med tydliga handlingsplaner som beskriver ansvarig, tidsperiod och vilka aktiviteter som ska genomföras för att uppnå de olika målen.

Det kollegiala lärandet håller en god kvalitet. Rektor och pedagoger berättar att de har olika ansvarsområden utifrån intressen och kompetens. Exempel på detta är en pedagog som har värdegrunden som ansvarsområde och handleder kollegor i detta arbete.

Samverkan på skolan fungerar väl och det finns i hög grad fungerande rutiner för övergångar mellan skolformer.

Bedömning i skala²

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	2,5
Utveckling och lärande/Kunskaper	2,9
Ansvar och inflytande för elever/Barns inflytande	3,4
Bedömning och betyg	3,0
Fritidshem	3,0
Styrning och ledning	3,7

Starka sidor

Det systematiska kvalitetsarbetet är av mycket hög kvalitet (Styrning och ledning)

Beskrivning: Skolledning har tillsammans med skolans personal upprättat en mycket bra struktur rörande det systematiska kvalitetsarbetet. Skolan har ett årshjul som är indelat i sex perioder som tydligt visar vad som ska genomföras under respektive period. Varje period avslutas med utvärdering och analys som sedan ligger till grund för planering av kommande period. Huvudman för skolan besöker verksamheten kontinuerligt för att göra avstämningar.

² 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Bedömning: Ledningen tar ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utvärdera och utveckla verksamheten tillsammans med personal i mycket hög utsträckning.

Former för kollegialt lärande är mycket utvecklat (Styrning och ledning)

Beskrivning: På skolan finns det olika prioriterade målområden för innevarande läsår. Olika pedagoger ansvarar för att leda arbetet inom de olika områdena. Inom verksamheten finns förstelärare inom värdegrund, svenska som andraspråk och även en pedagog som är utvecklingsledare inom matematik då skolan genomför en satsning inom ämnet. För att möjliggöra detta kollegiala lärandet har pedagogerna en gemensam konferens en gång i veckan där de arbetar med de uppsatta målen. Pedagoger vi samtalar med berättar att de är mycket nöjda med de förutsättningar de får till att kompetensutveckla varandra inom kollegiet.

Bedömning: Det finns i mycket hög utsträckning fungerande rutiner och former för kunskapsutbyte mellan pedagogerna.

Rutiner för hur man arbetar med extra anpassningar och elever med särskilda stöd är väl fungerande (Kunskaper)

Beskrivning: Skolan har upprättat bra rutiner som säkerställer att elever får de extra anpassningar och särskilda stödet de är i behov av. Vi hör från flera pedagoger samt rektor och specialpedagog om den tydliga gången från det att pedagog signalerar oro till rektor till det att beslut om om särskilt stöd för elev införs. Specialpedagog på skolan handleder pedagoger bland annat genom att ge förslag på extra anpassningar och hur de kan utforma lärmiljön.

Bedömning: Det finns väl förankrade strategier och metoder för anpassningar, extra anpassningar och särskilt stöd för eleverna.

Elevernas möjlighet att ta ansvar för sitt eget lärande är god (Kunskaper)

Beskrivning: Eleverna på Vittra, Saltsjö-Boo, får inleda varje vecka med att sätta upp mål för den kommande vecka. Målen ska vara kunskapsrelaterade och görs i en sk Vittrabok som alla elever har. I slutet av varje vecka utvärderar eleverna huruvida de har uppnått sitt mål eller inte. Genom att sätta upp egna mål och utvärdera dem får eleverna möjlighet att träna på att ta ansvar för sitt lärande.

Bedömning: Eleverna får i stor utsträckning möjlighet att träna på att ta ansvar för sitt eget lärande genom att arbeta med egna mål varje vecka.

Utvecklingsområden

Värdegrundsarbetet kan i större utsträckning förankras bland personal och elever (Normer och värden)

Beskrivning: Vi ser flera exempel där elever beter sig mindre respektlöst gentemot varandra. Detta sker både under lektionstid och under raster. Vi noterar också att det förekommer att närvarande pedagog/pedagoger inte markerar när detta sker. Några äldre elever vi samtalar med berättar att kränkningar sker ofta under skoltid.

Bedömning: Det finns i liten utsträckning ett respektfullt förhållningssätt mellan elever och personal-elev.

Kreativa arbetsformer och användande av digitala verktyg kan utvecklas (Kunskaper)

Beskrivning: Vid vårt besök ser vi endast att datorer används i skrivande syfte. Användande av lärplattor förekommer till viss del bland de yngre eleverna och då används specifika appar (exempelvis inom matematik). Vi ser inga exempel på kollaborativa/kreativa arbetsformer under vår observation.

Bedömning: Digitala verktyg används i regel endast vid skriftliga arbeten och för att söka efter information. Eleverna ges begränsad möjlighet att utveckla sin digitala kompetens. Elevernas möjlighet att utveckla sin kreativitet genom exempelvis kollaborativa arbetssätt är liten.

Eleverna kan i högre grad utmanas att nå längre i sin kunskapsutveckling (Bedömning och betyg)

Beskrivning: De äldre eleverna på skolan upplever att de får lite formativ återkoppling under ett pågående arbete och att de främst får summativ bedömning när ett arbete/prov är genomfört. Pedagoger vi samtalar med bekräftar att de oftast ger summativ bedömning i schoolsoft och på prov etc men att de ger formativ feedback under lektionstid.

Bedömning: Formativ återkoppling bland de äldre eleverna sker i liten utsträckning.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

(2017-08-24)

UTVÄRDERING
SOM UTVECKLAR

Rapport HT-2017

Jarlbergsskola

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Emma Åkerberg, Danderyds kommun
Marie Lindström, Sollentuna kommun
Sara Kicklighter, Sollentuna kommun
Vecka 46, 2017

Innehållsförteckning

Kort om skolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från skolan till rapporten

Kort om skolan

Grundskola

Antal elever	138
Årskurser	F-5
Regi (ev fristående huvudman)	Nacka kommun
Ev profil/inriktning	-
Antal lärare varav antal legitimerade	14 varav 13 är legitimerade
Antal pedagoger på fritidshemmet varav antal med högskoleutbildning mot fritidshem	1 fritidspedagog 1 fritidsledare 1 barnskötare 1 förskollärare

Observatörernas bild

Vi var tre observatörer som besökte Jarlabergs skola under fyra dagar, den 13 t.o.m. 16 november 2017.

Alla vi tre observatörer besökte samtliga sex klasser på skolan. Vi har även besökt fritidsverksamhetens alla delar och observerat på raster. Vi genomförde totalt ett 30-tal klassrumsobservationer av olika längd.

Vi intervjuade biträdande rektor, vilken är den som leder verksamheten på skolan, tillsammans med administratören i samband med att vi kom till skolan. Under veckan genomförde vi även en djupare intervju med biträdande rektorn om hennes arbete och verksamheten på skolan. Vi intervjuade specialpedagogen på skolan om elevhälsoteamets arbete. Elevhälsoteamet består av biträdande rektor, specialpedagog, skolsköterska, skolläkare samt kurator. Vi har genomfört enskilda intervjuer med lärare på både lågstadiet, mellanstadiet och fritidspedagog som ansvarar för fritidshemmets verksamhet (utvalda av observatörerna). Vi har även deltagit vid arbetslagsmöte med samtliga lärare på skolan och ställt frågor till lärarna. Vi samtalade även spontant med samtliga lärare, fritidshemspersonal, annan personal på skolan samt många elever. Vi genomförde även två intervjuer med elever, en med tre elever på lågstadiet och en med tre elever på mellanstadiet.

Sammanfattning

Det vi observerar i verksamheten är en skola som tidigare haft stora utmaningar och som nu håller på att bygga ut från F-3 tillmed att även ha mellanstadie. Vi ser en verksamhet där strukturer och rutiner av god kvalitet har tagits fram för att lyfta undervisningens och skolans resultat. Vi ser att rektor och övrig personal arbetar för att utveckla skolan de utstrålar värme och intresse för varje elev i verksamheten. Jarlabergs skola är en skola som är välkommande och där all personal är villiga att arbeta för att förbättra verksamheten och där all personal deltar i och intresserar sig för elevernas vardag.

Resultat per målområde

Normer och värden: Det pågår ett aktivt arbete för att förankra en gemensam värdegrund i personalgruppen. Vi ser och hör att lärare och annan personal på skolan bemöter eleverna med ett tydligt och positivt förhållningssätt och att de har positiva förväntningar på elevernas beteende. Vi upplever att personalen har en hög medvetenhet om att värdegrundsarbetet är viktigt, dock är värdegrundsarbetet på skolan inte samordnat. Det är fokus på arbetsro samt ordning och reda. Det syns på de alster som finns på väggarna i klassrummen att det främjande värdegrundsarbetet pågår i många grupper på olika sätt. Lärarna berättar att det är upp till varje lärares intresse och engagemang hur arbetet läggs upp.

Det har bedrivits ett systematiskt arbete av fritidshemspersonalen för att utveckla tryggheten på rasterna. Skolan planerar även att starta upp arbetet med KiVa-skola som är ett program för att motverka mobbning, kränkningar och utanförskap.

Utveckling och lärande/Kunskaper: Innehållet i undervisningen stämmer väl överens med de styrdokument som finns. Det finns en tydlig struktur över elevernas dag och lektionernas innehåll i klassrummen. Det pågår till stor del traditionell undervisning där läraren har genomgång och eleverna sedan arbetar enskilt med det läraren undervisat om. Vi ser också inslag av nytänkande. Det finns tillgång till digitala hjälpmedel och vi ser flera goda exempel på hur de används. Det finns också en IKT-plan som sätter mål för hur eleverna ska utveckla sina digitala kunskaper. Arbetet med olika stationer i förskoleklassen är ett bra exempel på hur eleverna får arbeta ämnesövergripande, träna samarbete och pröva på olika arbetssätt. I övriga klasser är detta inte lika tydligt. Vi ser att eleverna arbetar till största delen individuellt men ibland även i grupp. Lärarna berättar att det pågår ämnesintegrerad undervisning, vilket vi ser exempel på i de yngre åldrarna. Eleverna i de äldre årskurserna uttrycker att de arbetar med ett ämne i taget. Lärarna uppmärksammar när eleverna gör bra saker. Vi ser några exempel på att eleverna utmanas att nå längre i sin kunskapsutveckling. Det förekommer ett tydligt arbete med att använda ämnesspecifika begrepp och att arbeta språkutvecklande. Det finns i huvudsak strategier för att arbeta med elever som har svårt att nå kunskapskraven. Det har tagits fram nya rutiner för hur detta arbete ska gå till och vi bedömer att det kommer ge eleverna ännu bättre förutsättningar att nå kunskapskraven framöver.

Ansvar och inflytande för elever: Eleverna tränas till viss del att ta ansvar för sitt lärande, framförallt för arbetsro. Vi ser och hör lärare prata om arbetsro och respekt och elever påminner också varandra om att hålla nere volymen. De klassrum vi besöker har god arbetsro. I undervisningen är det några elever som tar mycket talutrymme, detta är oberoende av kön eller annan diskrimineringsgrund. Eleverna berättar att de är medvetna om att det är viktigt med eget ansvar för att nå bra resultat. Eleverna har inflytande över aktiviteter på fritids och raster. På lektionerna deltar eleverna till viss del i utvärdering exempelvis genom handuppräkning utifrån olika alternativ och att färglägga ballonger med veckans uppgifter när de är klara. Vi ser få exempel på att eleverna är med och planerar undervisningen. Eleverna säger att läraren ger ett förslag på hur de kan arbeta och sedan kan de välja det eller att läsa en text och svara på frågor. Lärare berättar att eleverna sällan är med och planerar undervisningen men att det förekommer.

Bedömning och betyg: På skolans bedömningsportal ser vi att det görs bedömningar av elevernas kunskaper. Lärarna berättar att de främst använder matriserna för att göra bedömningar en gång per år i samband med läsårets slut för att stämna av att eleverna når kunskapskraven. Det saknas gemensamma strukturer och direktiv för hur bedömningen ska gå till. Den bedömning som finns fokuserar till stor del på att ge elever rätt stöd att nå kunskapskraven. Rektor berättar att lärarna fått föreläsning om formativ bedömning men att detta inte är levande i verksamheten. Lärare berättar att de saknar kunskaper om betygsättning och att de tycker att det är svårt med bedömning. Vi ser ett exempel på ett kreativt sätt att arbeta med bedömning där eleverna själva får tänka till och testa sina kunskaper inom ett visst område för att sedan utvärdera och reflektera tillsammans med läraren. Elevernas målpuppfyllelse synliggörs sedan och dokumenteras tydligt av eleverna.

Fritidshemmet: Fritidshemmets verksamhet inbjuder till fysisk aktivitet. Alla elever är ute varje dag. Den fria leken ges stort utrymme i verksamheten. Eftersom skolan är liten och personalen inte så många är möjligheterna till organiserade aktiviteter begränsade. För att skapa en lugn och varierad verksamhet så delas barnen upp i grupper så att inte alla är på samma ställe genom exempelvis skogsbesök och aktiva raster. Varje dag har en årskurs inomhusaktivitet enligt rullande schema. Fritidspedagogerna deltar aktivt i elevernas lekar och hjälper till med lagindelning. Det finns begränsat utbud av estetisk verksamhet i fritidsverksamheten men på loven organiseras även estetisk verksamhet. Fritidshemmet håller på att skriva sin verksamhetsplan med stöd av rektorn. Det finns schemalagda möten för samverkan mellan lärare och fritidspersonalen vilket ökar möjligheter för diskussion kring eleverna och en samsyn om vilken verksamhet som gynnar dem bäst.

Styrning och ledning: Detta är det absolut starkaste målområdet i vår observation. Biträdande rektorn, som är den som leder det pedagogiska och organisatoriska arbetet på skolan, har mycket goda kunskaper om den pedagogiska verksamheten och arbetar aktivt för att utveckla den med stöd av medarbetarna. Ledningen tar stort ansvar för att utveckla verksamheten och betonar vikten av att de förändringar som görs ska vara förankrade hos all personal i verksamheten. Nya rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet inom ett flertal

områden har tagits fram i samarbete med personalen och till viss del med eleverna. Det finns forum för samarbete och erfarenhetsutbyte för lärarna genom lärarmöten, möten för samverkan mellan lärare och fritids, APT och Specialpedagogiska lyftet, vilket skolan deltar i. Samverkan inom enheten genom kollegialt lärande är ett utvecklingsområde. Vi ser att pedagogerna skulle ha stor nytta av att byta pedagogiska erfarenheter med varandra för att lyfta kvaliteten i verksamheten.

Bedömning i skala¹

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3
Utveckling och lärande/Kunskaper	2,8
Ansvar och inflytande för elever/Barns inflytande	2,7
Bedömning och betyg	1,9
Fritidshem	3,1
Styrning och ledning	3,3

Starka sidor

Ledningen av den pedagogiska verksamheten (Styrning och ledning)

Beskrivning: Biträdande rektorns stora engagemang och tydliga ledarskap i att leda verksamheten framåt, genom att utveckla rutiner och strukturer på skolan, präglar verksamheten. Hon har en tydlig vision och styr verksamheten ditåt genom att lyssna in, skapa förutsättningar för samverkan och ta tillvara personalens kompetens och utvecklingsvilja. Hon betonar vikten av att de förändringar som görs ska vara förankrade hos all personal i verksamheten. Skolan är mitt i ett utvecklingsarbete av hög kvalitet och vi ser

¹ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

att hennes engagemang för skolans utveckling smittar av sig på personalen och detta ger förutsättningar att leda till goda resultat för verksamheten.

Bedömning: Skolans verksamhet präglas av en god ledning, vilket skapar ett gott arbetsklimat och medför positiv utveckling.

Förskoleklassens arbete med olika stationer (Kunskaper)

Beskrivning: Verksamheten med olika stationer i förskoleklassen visar på goda lösningar och förhållanden som visar att de kommit långt i sin strävan att låta eleverna genom lek, rörelse och skapande utveckla sin kreativitet samt sin förmåga att samarbeta och kommunicera. På tavlan sätts bilder upp som talar om vilka stationer som finns att välja på och hur många elever som kan vara på varje station. Eleverna har många olika aktiviteter att välja på, strukturen är tydlig och erbjuder barnen aktiviteter utifrån deras intresse. Eleverna sätter upp sin namnlapp under aktiviteten som väljs. Arbetsro och kreativitet genomsyrar verksamheten. Personalen i förskoleklassen är aktiv och stöttar eleverna i deras val och är flexibla i sitt bemötande av eleverna.

Bedömning: Arbetet i förskoleklassen håller en hög kvalitet och främjar elevernas utveckling.

Alla barn är allas ansvar (normer och värden)

Beskrivning: Vi ser vid upprepade tillfällen hur vuxna på skolan möter upp elever med respekt och värdighet när de har det jobbigt. De barn som rör sig i skolan tar alla vuxna ett naturligt ansvar för och de fångas upp av den vuxna som är i närheten oavsett om det är barnets klasslärare, fritidshemspersonal, skolledning, kökets personal eller skolans administratör.

Personalen har positiva förväntningar på elevernas beteende och hjälps åt för att ge eleverna det stöd de behöver för att nå dit. För att skapa samhörighet mellan elever i skolans olika verksamheter samarbetar de olika delarna av fritidshemmet med varandra vid öppningar och stängningar. Skolan serverar även frukost till de elever som har ett behov av det. Detta ger dessa elever en lugn start på dagen och de får möjlighet att skapa goda relationer till de vuxna.

Bedömning: Arbetet med att stötta barnen att leva upp till positiva förväntningar i deras beteende håller en god kvalitet.

Utvecklingsområden

Skolans arbete för att säkra likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning (Betyg och bedömning)

Beskrivning: I samtal med lärare och elever, samt under våra klassrumsbesök, ser vi hur rutinerna för bedömning skiljer sig åt mellan olika lärare. Lärare berättar om att de ges möjlighet att själva bestämma över hur de arbetar med bedömning. Flera lärare visar att de har goda tankar om hur de vill arbeta med bedömning. Skolan håller på att byggas ut från en F-3 skola till att bli en F-6 skola och nästa år kommer skolan ha elever som ska få betyg. Vi

ser att lärarna behöver skapa en samsyn kring kunskapskriterier, vad de olika betygsstegen innebär och hur de genom formativ bedömning kan hjälpa eleverna att få en likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning. Lärare berättar även att de inte pratar om läroplanen i arbetslaget. Vi ser i verksamheten och i de dokument vi tagit del av att det finns forum för samverkan och erfarenhetsutbyte i verksamheten exempelvis på lärarmöten och vid Specialpedagogiska lyftet. Dessa tillfällen är skapade för att utöka samverkan inom skolan. Det finns bra exempel på arbete med bedömning i verksamheten. Eleverna skulle gynnas av att lärarna delger varandra sina goda exempel så att de sprids i verksamheten.

Bedömning: Avsaknaden av samsyn kring betyg och bedömning visar på en mindre god kvalitet. Det systematiska arbetet för likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning behöver utvecklas på skolan.

Eleverna ges inte tillräckliga möjligheter att utveckla digital kompetens (kunskaper)

Beskrivning: Vid våra observationer ser vi att alla klassrum är utrustade med en projektor som används av vissa lärare. Vi ser även att eleverna använder datorer och Ipads vid några tillfällen i några klasser. Det finns en IKT-plan som fastställer vad eleverna ska kunna i åk 3 respektive åk 6. Vi ser att äldre elever använder digitala hjälpmedel för ordbehandling och presentationer och vi får berättat för oss att de även arbetar med att söka information på specifika internetsidor. I en klass arbetar yngre elever även med att använda digitala hjälpmedel för enklare programmering. Lärarna berättar att eftersom det finns få datorer och Ipads så används de inte så ofta.

Bedömning: Vi bedömer att IKT-planens mål är bra men med den utrustning som finns på skolan idag är den svår att förverkliga. Vi ser också att eleverna inte i tillräcklig utsträckning får utveckla sin digitala kompetens och sitt kritiska tänkande.

Rutiner för arbetet med svenska som andraspråk (kunskaper)

Beskrivning: Flera av eleverna på skolan har en bakgrund i flera kulturer och pratar många olika språk. En stor del av eleverna har modersmålsundervisning vilket vi ser fungerar bra. Vi ser att det i undervisningen arbetas med språkstärkande arbetssätt på både lågstadiet och mellanstadiet. Lärarna är tydliga med att använda ämnesspecifika begrepp i undervisningen och upprepar dem ofta. Eleverna använder också ämnesspecifika begrepp på ett naturligt sätt. Lärare berättar också att de medvetet tänker på hur de uttrycker sig för att bredda elevernas ordförråd. Vi ser att lärarna använder ett korrekt språk i samtal med elever. Lärare berättar att det inte finns någon lärare på skolan som är behörig i svenska som andraspråk och att det inte heller bedrivs någon undervisning i ämnet. De uttrycker ett stort behov av att få stöd i arbetet med elever som behöver undervisning i svenska som andraspråk för att stärka elevernas språkutveckling.

Bedömning: Vi bedömer att det inte finns förankrade strategier och metoder för arbetet med elever med annat modersmål än svenska.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderings samarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skollledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

(2017-08-24)

Förskolan Optimus Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Inger Dobson Ekerö kommun
Pernilla Qvist Holm Nacka kommun
Veckorna 45 och 46 2017

Innehållsförteckning

Kort om förskolan

Observatörernas bild

Hur observationen genomförts

Sammanfattning

Resultat per målområde

Bedömning i skala

Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Kort om förskolan

Antal barn	32
Antal avdelningar	2
Regi (ev fristående huvudman)	kommunal
Ev profil/inriktning	Reggio Emilia inspirerad
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	6 2

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två observatörer som besökte Optimus förskola vecka 45 - 46. Vi observerade förskolans båda avdelningar. Vi närvarade vid samlingar, måltider och aktiviteter både inne och ute. Vi följde med på ett skogsbesök och utflykt till en park. Vi intervjuade förskolechef tillsammans med två förskollärare från ledningsgruppen och en "särskilt yrkesskicklig" förskollärare. Vi intervjuade också två förskollärare och en barnskötare samt samtalade spontant med pedagoger ute på förskolans avdelningar. Vi hade ett avslutande samtal med ledningsgruppen. Vi har läst och reflekterat över de dokument vi tagit del av.

Sammanfattning

Förskolan Optimus består av två avdelningar och ingår i Condorens förskolor tillsammans med ytterligare två förskolor. De utgör en enhet med en gemensam målsättning och leds av en ledningsgrupp bestående av förskolechef och en förskollärare från varje förskola. Ledningen har under många år byggt upp tre förskolor med hög kvalitet och mottagit flera utmärkelser. De arbetar sen många år tillbaka efter Reggio Emilia filosofin. Nuvarande chef har endast tjänstgjort en månad på enheten.

Verksamhetens pedagogiska inriktning stärker barns inflytande och lärmiljöns utformning med fokus på mötesplatser skapar förutsättningar till ett lustfyllt lärande. Det finns förankrade strategier och metoder för arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Redskap för att synliggöra varje barns lärande behöver utarbetas samt barnens möjligheter att bredda sin digitala kompetens. Tillfällen till att öka möjligheterna till kunskapsutbyte mellan enhetens pedagoger kan utformas.

Resultat per målområde

Normer och värden:

Förskolans ledord; vilja, självständighet och gemenskap genomsyrar hela verksamheten. Vi möts av pedagoger som trivs med att arbeta på en mindre enhet där samarbete sker över avdelningarna. Det bedrivs ett systematiskt arbete med en gemensam plan där varje avdelning utformar sina egna mål. De arbetar även med en konflikthanteringsmodell i fyra steg som är implementerad hos både barn och pedagoger. Förskolan arbetar aktivt med Barnkonventionen vilket vi ser i dokumentationer, material och förhållningssätt hos pedagogerna. Vi ser självständiga barn som utforskar den inbjudande och utforskande lärmiljön och samspelar med varandra i lek och planerad aktivitet. Det projektinriktade arbetssättet bygger på ett demokratiskt förhållningssätt där pedagoger och barn är delaktiga och lär tillsammans.

Utveckling och lärande:

Den planerade och strukturerade verksamheten har kopplingar till läroplanens målområden och utgår i stor utsträckning från barnens intressen och behov. Deras omsorg och närvaro med barnen skapar en helhet i det vardagliga lärandet och stödjer barnens sociala utveckling. Det projektinriktade arbetssättet som bedrivs innebär en tvärvetenskaplig fördjupning, vilket vi också läser i verksamhetsplanen. Detta arbete ger en variation i olika former och tekniker vilket pedagoger bekräftar. Den inbjudande och varierade miljön med stationer bidrar i hög grad till barnens utveckling och lärande. Förskolans köck bidrar även med ett lustfyllt och smakrikt lärande genom sin kreativa och inspirerande matlagning. Arbetet med barns språkutveckling är ett långsiktigt mål som präglar verksamheten. Pedagogerna tar till vara på närmiljöernas möjligheter till naturupplevelser och kulturella aktiviteter. Arbetet och inkluderingen av barn med behov av särskilt stöd visar i hög grad på kompetens och lyhördhet. Vi ser många dokumentationer som beskriver lärprocesser men vi saknar barnens möjligheter att ta del av sitt individuella lärande. Användandet av digital teknik används idag men kan utvecklas för att även inkludera barns kreativa och skapande processer.

Barns inflytande:

Vi läser att verksamheten utgår från att alla växer med ansvar och att barn är kompetenta som vet och kan mycket bara de får möjlighet att visa och prova. Verksamhetens filosofi bygger på tankar kring demokrati och barns rätt till inflytande vilket vi ser i pedagogers förhållningssätt till barnen och i den pedagogiska miljön. Miljön med sina planerade mötesplatser och tillgänglighet skapar en gemenskap där barnen ges möjlighet att vara självständiga och göra egna val av material, lek och aktivitet. Den lilla enheten möjliggör för samarbeten mellan avdelningarna och vi ser flera tillfällen under dagen där äldre barn spontant leker med de yngre barnen. Vi tar del av flera pågående projekt och ser i den pedagogiska dokumentationen att barns tankar och åsikter tas tillvara.

Styrning och ledning:

De tre förskolorna utgör tillsammans en enhet med gemensam målsättning och leds av en ledningsgrupp, bestående av förskolechef och en förskollärare från respektive förskola. Enhetens ledning har under många år byggt upp tre förskolor med hög kvalitet, vilket vi ser och tar del av i gemensamma dokument och kundenkäter. Det finns flera dokument upprättade som i hög grad beskriver verksamhetens systematiska kvalitetsarbete. Pedagoger berättar att de tillsammans med föräldrar och barn har stor delaktighet i arbetet. Samverkan mellan avdelningarna bedrivs i hög grad och samarbete finns med närliggande skolor. Pedagoger önskar fler tillfällen att tillsammans med övriga enheter utbyta kunskap och erfarenheter i syfte att ytterligare utveckla verksamheten.

Bedömning i skala¹

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,8
Utveckling och lärande	3,8
Barns inflytande	3,8
Styrning och ledning	3,8

¹ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Starka sidor

Verksamhetens pedagogiska inriktning stärker barns inflytande (Normer och värden, Utveckling och lärande, Barns inflytande)

Beskrivning: Pedagogernas förhållningssätt och tilltro till barnens egna förmågor ger barnen stort inflytande i verksamheten. I det projektnriktade arbetssättet tas barnens tankar och ideer tillvara i verksamheten.

Bedömning: Den pedagogiska filosofin som bygger på tankar kring demokrati och barns rätt till inflytande genomsyrar verksamheten och pedagogernas förhållningssätt.

Lärmiljöns utformning med fokus på mötesplatser skapar förutsättningar till ett lustfyllt lärande (Normer och värden, Utveckling och lärande, Barns inflytande)

Beskrivning: Pedagogerna berättar och vi läser i dokument hur förskolans miljöer är utformade med små mötesplatser som leder till självständighet och gemenskap. Här kan barnen göra egna val av såväl material, lek som aktivitet vilka utgår från läroplanens målområden. Miljöerna förändras och utvecklas beroende av barnens intressen.

Bedömning: Mötesplatserna med sin tillgänglighet uppmuntrar barnen till samarbete och möjligheter till egna val utifrån intresse vilket skapar ett lustfyllt och mångsidigt lärande.

Det finns förankrade strategier och metoder för arbetet med barn i behov av särskilt stöd (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Miljön med sin tillgänglighet skapar en gemenskap där alla barn ges möjlighet att vara delaktiga. Verksamheten anpassas för barn i behov av särskilt stöd och det finns väl fungerande strategier och metoder för arbetet. Vi ser till exempel pedagoger använda sig av tecken som alternativ och kompletterande kommunikation, TAKK. Vi upplever att barn inkluderas i verksamheten efter sin förmåga.

Bedömning: Det inkluderande och engagerande arbetet bidrar till att alla barn ges samma förutsättningar till utveckling och lärande utifrån sina förmågor.

Ledningen har kunskap om verksamhetens pedagogiska kvalitet

(Styrning och ledning)

Beskrivning: Condorens förskolor har under lång tid arbetat Reggio Emilia inspirerat och mottagit flera utmärkelser för sitt kvalitetsarbete. Flertalet dokument finns upprättade som beskriver det systematiska kvalitetsarbetet och pedagoger upplever att de är delaktiga och arbetar mot samma mål. En organisation med flera arbetsgrupper finns på förskolorna som aktivt arbetar med att utveckla verksamheten.

Bedömning: Förskolans ledning arbetar aktivt med att utveckla den pedagogiska verksamheten. Den rådande filosofin bygger på ett demokratiskt förhållningssätt som genomsyrar alla förskolor med gemensamma måldokument, projektarbeten, miljöernas mötesplatser och pedagogernas delaktighet.

Utvecklingsområden

Redskap för att synliggöra varje barns lärande behöver utarbetas (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Det projektinriktade arbetssättet bygger på ett demokratiskt förhållningssätt där pedagoger och barn är delaktiga och lär tillsammans. Vi ser flera dokumentationer där barnens tankar och funderingar tagits tillvara men det finns en svårighet i att urskilja barnens individuella lärande i gruppprocesser. Pedagoger berättar att portfoliopärmen som tidigare fanns underlättade arbetet med att synliggöra varje enskilt barns lärande.

Bedömning: Vi ser flertalet dokumentationer som beskriver lärprocesser men vi saknar möjligheten för barnen att ta del av sitt individuella lärande. Redskap för att underlätta pedagogernas arbete behöver utarbetas.

Barnens möjligheter att bredda sin digitala kompetens bör stärkas (Utveckling och lärande)

Beskrivning: På förskolan finns bland annat ljusbord, overhead, projektorer samt en TV-skärm. Vi ser dokumentationer där barnen fått dokumentera sitt eget görande med lärplatta eller en kamera. Vid vårt besök ser vi pedagoger och barn som utforskar den digitala världen. Pedagoger själva uttrycker en önskan om ökad digital kompetens för att stötta barnen i deras digitala utforskande.

Bedömning: Vi upplever att barnen kan ges flera möjligheter att använda och utforska olika digitala verktyg och dess användningsområden. Användandet av digital teknik används idag men kan utvecklas för att även inkludera barns kreativa och skapande processer.

Öka möjligheterna till kunskapsutbyte mellan pedagogerna (Styrning och ledning)

Beskrivning: Pedagogerna beskriver att det finns en bred kompetens bland pedagogerna inom förskolorna. De önskar fler tillfällen att tillsammans med övriga enheter utbyta kunskap och erfarenheter i syfte att ytterligare utveckla verksamheten.

Bedömning: Den breda kompetensen på förskolorna kan ytterligare tas tillvara med kompetensutbyte mellan pedagogerna.

Jämförelse med tidigare observation

Tidigare observation är inte längre relevant att jämföra med.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

Hästhagens förskola Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Inger Dobson Ekerö kommun
Pernilla Qvist Holm Nacka kommun
Veckorna 45 och 46 2017

Innehållsförteckning

Kort om förskolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts

- Sammanfattning

- Resultat per målområde

- Bedömning i skala

- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Kort om förskolan

Antal barn	28
Antal avdelningar	2
Regi (ev fristående huvudman)	kommunal
Ev profil/inriktning	Reggio Emilia inspirerad
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	5 2

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två observatörer som besökte Hästhagens förskola under vecka 46. Vi observerade förskolans båda avdelningar. Vi närvarade vid samlingar, måltider och aktiviteter både inne och ute. Vi intervjuade förskolechef tillsammans med två förskollärare från ledningsgruppen och en "särskilt yrkesskicklig" förskollärare. Vi intervjuade ytterligare två förskollärare samt samtalande spontant med pedagoger ute på förskolans avdelningar. Vi hade ett avslutande samtal med ledningsgruppen. Vi har läst och reflekterat över de dokument vi tagit del av.

Sammanfattning

Hästhagens förskola består av två avdelningar och ingår i Condorens förskolor tillsammans med ytterligare två förskolor. De utgör tillsammans en enhet med en gemensam målsättning och leds av en ledningsgrupp bestående av förskolechef och en förskollärare från varje förskola. Ledningen har under många år byggt upp tre förskolor med hög kvalitet och mottagit flera utmärkelser. De arbetar sen många år tillbaka efter Reggio Emilia filosofin.

Nuvarande chef har endast tjänstgjort en månad på enheten.

Verksamhetens pedagogiska inriktning stärker barns inflytande och lärmiljöernas utformning med fokus på mötesplatser skapar förutsättningar till ett lustfyllt lärande. Vi bedömer att den gemensamma värdegrunden bör förankras hos alla och att redskap för att synliggöra varje barns lärande behöver utarbetas. Barnen kan också ges möjligheter att bredda sin digitala kompetens.

Resultat per målområde

Normer och värden:

Förskolans ledord; vilja, självständighet och gemenskap genomsyrar hela verksamheten. Vi möts av pedagoger som trivs med att arbeta på en mindre enhet där samarbete sker över avdelningarna. Det finns till stora delar en gemensam och förankrad syn på enhetens värdegrund hos de flesta pedagoger. Det bedrivs ett systematiskt arbete med en gemensam plan där varje avdelning utformar sina egna mål. Förskolan arbetar aktivt med Barnkonventionen vilket vi ser i dokumentationer och material. De arbetar även med en konflikthanteringsmodell i fyra steg som är implementerad hos både barn och flertalet pedagoger. Vi ser självständiga barn som utforskar den inbjudande och utforskande lärmiljön och samspelar med varandra i lek och planerad aktivitet. Det projektinriktade arbetssättet bygger på ett demokratiskt förhållningssätt där pedagoger och barn är delaktiga och lär tillsammans.

Utveckling och lärande:

Förskolans verksamhet är strukturerad, välplanerad och kopplad till läroplansmålen och utgår från barnens behov och intressen. Det projektinriktade arbetssättet som bedrivs innebär en tvärvetenskaplig fördjupning, vilket vi också läser i verksamhetsplanen. Vi deltar i samlingar och aktiviteter där barnen ges utmaningar att utveckla sina förmågor. Lärmiljöerna med sina mötesplatser är varierande och tillgängliga både inom- och utomhus. Arbetet med barns språkutveckling är ett långsiktigt mål som präglar verksamheten. Pedagogerna tar till vara på närmiljöernas möjligheter till naturupplevelser och kulturella aktiviteter. Vi ser till stora delar barnens läroprocesser i olika dokumentationer men vi saknar barnens möjligheter att ta del av sitt individuella lärande. Användandet av digital teknik används idag men kan utvecklas för att även inkludera barns kreativa och skapande processer.

Barns inflytande:

Vi läser att verksamheten utgår från att alla växer med ansvar och att barn är kompetenta som vet och kan mycket bara de får möjlighet att visa och prova. Verksamhetens filosofi bygger på tankar kring demokrati och barns rätt till inflytande vilket vi oftast ser i pedagogers förhållningssätt till barnen och i den pedagogiska miljön. Miljön med sina planerade mötesplatser och tillgänglighet skapar en gemenskap där barnen ges möjlighet att vara självständiga och göra egna val av material, lek och aktivitet. Den lilla enheten möjliggör för samarbete och barn besöker spontant varandras avdelningar. Vi tar del av flera pågående projekt och ser i den pedagogiska dokumentationen att barns tankar och åsikter tas tillvara. Vi ser att barnen är delaktiga i beslut som berör dem genom egna val och omröstningar.

Styrning och ledning:

De tre förskolorna utgör tillsammans en enhet med gemensam målsättning och leds av en ledningsgrupp, bestående av förskolechef och en förskollärare från respektive förskola. Enhetens ledning har under många år byggt upp förskolor med hög kvalitet, vilket vi ser och tar del av i gemensamma dokument och kundenkäter. Det finns flera dokument upprättade som i hög grad beskriver verksamhetens systematiska kvalitetsarbete. Pedagoger berättar att de tillsammans med föräldrar och barn har stor delaktighet i arbetet. Samverkan mellan avdelningarna bedrivs i hög grad och samarbete finns med närliggande skolor. Pedagoger önskar fler tillfällen till reflektionstid på förskolan.

Bedömning i skala¹

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,5
Utveckling och lärande	3,7
Barns inflytande	3,8
Styrning och ledning	3,8

Starka sidor

Verksamhetens pedagogiska inriktning stärker barns inflytande (Normer och värden, Utveckling och lärande, Barns inflytande)

Beskrivning: Pedagogernas förhållningssätt och tilltro till barnens egna förmågor ger barnen stort inflytande i verksamheten. I det projektnriktade arbetssättet tas barnens tankar och ideer tillvara i verksamheten.

Bedömning: Den pedagogiska filosofin som bygger på tankar kring demokrati och barns rätt till inflytande genomsyrar verksamheten och pedagogernas förhållningssätt.

¹ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Lärmiljöns utformning med fokus på mötesplatser skapar förutsättningar till ett lustfyllt lärande (Normer och värden, Utveckling och lärande, Barns inflytande)

Beskrivning: Pedagogerna berättar och vi läser i dokument hur förskolans miljöer såväl inom- som utomhus är utformade med små mötesplatser som leder till självständighet och gemenskap. Här kan barnen göra egna val av såväl material, lek som aktivitet vilka utgår från läroplanens målområden. Miljöerna förändras och utvecklas beroende efter barnens intressen.

Bedömning: Mötesplatserna med sin tillgänglighet uppmuntrar barnen till samarbete och möjligheter till egna val utifrån intresse vilket skapar ett lustfyllt och mångsidigt lärande.

Ledningen har stor kunskap om verksamhetens pedagogiska kvalitet

(Styrning och ledning)

Beskrivning: Condorens förskolor har under lång tid arbetat Reggio Emilia inspirerat och mottagit flera utmärkelser för sitt kvalitetsarbete. Flertalet dokument finns upprättade som beskriver det systematiska kvalitetsarbetet och pedagoger upplever att de arbetar mot samma mål. En organisation med flera arbetsgrupper finns på förskolorna som aktivt arbetar med att utveckla verksamheten.

Bedömning: Förskolans ledning arbetar aktivt med att utveckla den pedagogiska verksamheten. Den rådande filosofin bygger på ett demokratiskt förhållningssätt som genomsyrar alla förskolor med gemensamma måldokument, projektarbeten, miljöernas mötesplatser och pedagogernas delaktighet.

Utvecklingsområden

Den gemensamma värdegrunden bör förankras hos alla (Normer och värden)

Beskrivning: Vi möter pedagoger som trivs tillsammans och som under en längre tid har arbetat fram en gemensam värdegrund som verksamheten vilar på, vilket också finns beskrivet i dokument. Vi ser att detta förhållningssätt inte genomsyrar hela verksamheten.

Bedömning: Vi bedömer att den gemensamma värdegrunden behöver förankras för att ge alla barn en likvärdig miljö.

Redskap för att synliggöra varje barns lärande behöver utarbetas. (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Det projektinriktade arbetssättet bygger på ett demokratiskt förhållningssätt där pedagoger och barn är delaktiga och lär tillsammans. Vi ser flera dokumentationer där barnens tankar och funderingar tagits tillvara men det finns en svårighet i att urskilja barnens individuella lärande i gruppprocesser.

Bedömning: Vi ser flertalet dokumentationer som beskriver lärprocesser men vi saknar möjligheten för barnen att ta del av sitt individuella lärande. Redskap för att underlätta pedagogernas arbete behöver utarbetas.

Barnens möjligheter att bredda sin digitala kompetens bör stärkas (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Vi ser bland annat ljusbord, kameror, lärplattor, TV-skärm och projektor på förskolan. Vid vårt besök ser vi inga barn och pedagoger som tillsammans utforskar den digitala världen. Pedagoger uttrycker en önskan om ökad digital kompetens för att stötta barnen i deras digitala utforskande.

Bedömning: Vi upplever att barnen kan ges flera möjligheter att använda och utforska olika digitala verktyg och dess användningsområden. Användandet av digital teknik används idag men kan utvecklas för att även inkludera barns kreativa och skapande processer.

Jämförelse med tidigare observation

Tidigare observation är inte längre relevant att jämföra med.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skollära med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skollära samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

Kristallens förskola
Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Inger Dobson Ekerö kommun
Pernilla Qvist Holm Nacka kommun
Veckorna 45 och 46 2017

Innehållsförteckning

Kort om förskolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Kort om förskolan

Antal barn	147
Antal avdelningar	6
Regi (ev fristående huvudman)	kommunal
Ev profil/inriktning	Reggio Emilia inspirerad
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	27 8

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två observatörer som besökte Kristallens förskola under vecka 45. Vi observerade förskolans samtliga avdelningar. Vi närvarade vid samlingar, måltider och aktiviteter både inne och ute. Vi intervjuade förskolechef tillsammans med två förskollärare från ledningsgruppen och en "särskilt yrkesskicklig" förskollärare. Vi intervjuade också två andra förskollärare och en gymnasielärare samt samtalande spontant med pedagoger ute på förskolans avdelningar. Vi hade ett avslutande samtal med ledningsgruppen. Vi har läst och reflekterat över de dokument vi tagit del av.

Sammanfattning

Kristallens förskola består av sex avdelningar och ingår i Condorens förskolor tillsammans med ytterligare två förskolor. De utgör en enhet med en gemensam målsättning och leds av en ledningsgrupp bestående av förskolechef och en förskollärare från varje förskola. Ledningen har under många år byggt upp tre förskolor med hög kvalitet och mottagit flera utmärkelser. De arbetar sen många år tillbaka efter Reggio Emilia filosofin. Nuvarande chef har endast tjänstgjort en månad på enheten.

Lär miljös utformning med fokus på mötesplatser i samspel med det projektinriktade arbetet skapar förutsättningar till ett mångsidigt och lustfyllt lärande. Verksamhetens väl utarbetade värdegrund bidrar till barnens delaktighet och inflytande men bör förankras hos alla på förskolan. Barnens möjligheter att öka sin digitala kompetens kan stärkas.

Resultat per målområde

Normer och värden:

Förskolans ledord; vilja, självständighet och gemenskap genomsyrar verksamheten. Det finns till stora delar en gemensam och förankrad syn på enhetens värdegrund hos de flesta pedagoger, ett arbete som de uttrycker stor stolthet över. Det bedrivs ett systematiskt arbete med en gemensam plan där varje avdelning utformar sina egna mål. De arbetar aktivt med Barnkonventionen vilket vi ser i dokumentationer och material. De arbetar även med en konflikthanteringsmodell i fyra steg som är implementerad hos både barn och flertalet pedagoger. Vi ser självständiga barn som utforskar den inbjudande och utforskande lärmiljön och samspelar med varandra i lek och planerad aktivitet. Det projektinriktade arbetssättet bygger på ett demokratiskt förhållningssätt där pedagoger och barn är delaktiga och lär tillsammans.

Utveckling och lärande:

Lärmiljöerna med sina inspirerande och utmanande mötesplatser samt de långsiktiga och mångsidiga projektarbeten, inrymmer läroplanens alla målområden. Det projektinriktade arbetssättet som bedrivs innebär en tvärvetenskaplig fördjupning, vilket vi också läser i verksamhetsplanen. Arbetet med barns språkutveckling är ett långsiktigt mål som präglar verksamheten. Mötesplatsernas utformning bidrar till såväl självständigt arbete som till samspel med andra. Pedagogerna tar till vara på närmiljöernas möjligheter till naturupplevelser och kulturella aktiviteter. Barnens lärande dokumenteras till stora delar i projekten, följs upp och utvecklas vartefter. Användandet av digital teknik kan utvecklas för att även inkludera barns kreativa och skapande processer vilket pedagoger bekräftar.

Barns inflytande:

Vi läser att verksamheten utgår från att alla växer med ansvar och att barn är kompetenta som vet och kan mycket bara de får möjlighet att visa och prova. Verksamhetens filosofi bygger på tankar kring demokrati och barns rätt till inflytande vilket vi oftast ser i pedagogers förhållningssätt till barnen och i den pedagogiska miljön. Miljön med sina planerade mötesplatser och tillgänglighet skapar en gemenskap där barnen ges möjlighet att vara självständiga och göra egna val av material, lek och aktivitet. Vi tar del av flera pågående projekt och ser i den pedagogiska dokumentationen att barns tankar och åsikter tas tillvara.

Styrning och ledning:

De tre förskolorna utgör tillsammans en enhet med gemensam målsättning och leds av en ledningsgrupp, bestående av förskolechef och en förskollärare från respektive förskola. Enhetens ledning har under många år byggt upp förskolor med hög kvalitet, vilket vi ser och tar del av i gemensamma dokument och kundenkäter. Det finns flera dokument upprättade som i hög grad beskriver verksamhetens systematiska kvalitetsarbete. Pedagoger berättar att de tillsammans med föräldrar och barn har stor delaktighet i arbetet. Samverkan mellan avdelningarna bedrivs i hög grad och samarbete finns med närliggande skolor. Pedagoger önskar fler tillfällen att tillsammans med övriga enheter utbyta kunskap och erfarenheter i syfte att ytterligare utveckla verksamheten.

Bedömning i skala¹

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,5
Utveckling och lärande	3,7
Barns inflytande	3,8
Styrning och ledning	3,8

Starka sidor

Det projektinriktade arbetet bidrar till ett mångsidigt lärande.

(Normer och värden, Utveckling och lärande, Barns inflytande)

Beskrivning: Det projektinriktade arbetssättet som beskrivs i verksamhetsplanen bygger på ett demokratiskt förhållningssätt och främjar erfarenheter inom många uttrycksformer.

Pedagoger berättar entusiastiskt att de arbetar med projekten under långa perioder och vi ser vid flera tillfällen att de tillsammans med barnen hittar nya områden och arbetssätt som leder till nytt utforskande.

Bedömning: Det projektinriktade arbetet ger barnen ett utforskande och fördjupande lärande där kunskap skapas i samspel med andra.

¹ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Lärmiljöns utformning med fokus på mötesplatser skapar förutsättningar till ett lustfyllt lärande. (Normer och värden, Utveckling och lärande, Barns inflytande)

Beskrivning: Pedagogerna berättar och vi läser i dokument hur förskolans miljöer är utformade med mötesplatser som leder till självständighet och gemenskap. Här kan barnen göra egna val av såväl material, lek som aktivitet och vilka utgår från läroplanens målområden. Miljöerna förändras och utvecklas beroende av barnens intressen.

Bedömning: Mötesplatserna med sin tillgänglighet uppmuntrar barnen till samarbete och egna val utifrån intresse, vilket skapar ett lustfyllt och mångsidigt lärande enligt läroplanens intentioner.

Verksamhetens pedagogiska inriktning stärker barns inflytande (Normer och värden, Utveckling och lärande, Barns inflytande)

Beskrivning: Pedagogernas förhållningssätt och tilltro till barnens egna förmågor ger barnen stort inflytande i verksamheten. Vi möter pedagoger som utmanar barnen i samtal och aktiviteter och uppmuntrar dem att prova själva och samarbeta med varandra. Barnen ges flera möjligheter att välja aktivitet och mötesplats under dagen och de ges tillfällen till att medverka i demokratiska processer.

Bedömning: Den pedagogiska filosofin som grund och som bygger på tankar kring demokrati och barns rätt till inflytande genomsyrar verksamheten och pedagogernas förhållningssätt.

Ledningen har kunskap om verksamhetens pedagogiska kvalitet (Styrning och ledning)

Beskrivning: Condorens förskolor har under lång tid arbetat Reggio Emilia inspirerat och mottagit flera utmärkelser för sitt kvalitetsarbete. Flertalet dokument finns upprättade som beskriver det systematiska kvalitetsarbetet och pedagoger upplever att de arbetar mot samma mål. En organisation med flera arbetsgrupper finns på förskolorna som aktivt arbetar med att utveckla verksamheten.

Bedömning: Förskolans ledning arbetar aktivt med att utveckla den pedagogiska verksamheten. Den rådande filosofin bygger på ett demokratiskt förhållningssätt som genomsyrar alla förskolor med gemensamma måldokument, projektarbeten, miljöernas mötesplatser och pedagogernas delaktighet.

Utvecklingsområden

Den gemensamma värdegrunden bör förankras hos alla på förskolan (Normer och värden)

Beskrivning: Vi möter pedagoger som trivs tillsammans och som under en längre tid har arbetat fram en gemensam värdegrund som verksamheten vilar på, vilket också finns beskrivet i dokument. Vi möter också pedagoger med annat förhållningssätt i deras bemötande med barnen.

Bedömning: Vi bedömer att den gemensamma värdegrunden behöver förankras hos alla för att ge alla barn en likvärdig miljö.

Barnens möjligheter att öka sin digitala kompetens bör stärkas (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Vi ser ljusbord och projektorer på alla avdelningar. Vi ser dokumentationer där barnen fått dokumentera sitt görande med en kamera. Vid vårt besök ser vi inga pedagoger och barn som utforskar den digitala världen. Pedagoger uttrycker en önskan om ökad digital kompetens för att stötta barnen i deras digitala utforskande.

Bedömning: Vi upplever att barnen kan ges flera möjligheter att använda och utforska olika digitala verktyg och dess användningsområden. Användandet av digital teknik används idag men kan utvecklas för att även inkludera barns kreativa och skapande processer.

Jämförelse med tidigare observation

Föregående rapport är inte längre relevant att jämföra med.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

Albastern
Korallen
Östbäcken

Albasterns förskola

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Gunilla Biehl Nacka kommun
Inger Dobson Ekerö kommun
Veckorna 39 och 40, 2017

Innehållsförteckning

Kort om förskolan

Observatörernas bild

Hur observationen genomförts

Sammanfattning

Resultat per målområde

Bedömning i skala

Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från förskolan till rapporten

Kort om förskolan

Antal barn	54
Antal avdelningar	4
Regi (ev fristående huvudman)	Kommunal
Ev profil/inriktning	
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	9 varav 4 fsk

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två observatörer som besökte Alabasterns förskola under vecka 39. Vi besökte samtliga avdelningar vid flera tillfällen. Vi observerade samlingar, måltider och aktiviteter både inne och ute.

Vi intervjuade tillförordnade förskolechefer från två av enhetens förskolor och de båda utvecklingsledarna samt två förskollärare. Vi hade spontana samtal med pedagoger från alla förskolans avdelningar. Vi hade också ett avslutande samtal med de båda tillförordnade förskolecheferna.

Vi har läst och reflekterat över de dokument vi tagit del av.

Sammanfattning

Alabasterns förskola består av fyra avdelningar och ingår i Orminge skolor och förskolor. Alabastern är en av enhetens tre förskolor. En tillförordnad förskolechef leder sedan augusti verksamheten. På förskolan finns en utvecklingsledare.

Pedagogernas närhet till barnen och tillit till varandra skapar ett gott arbetsklimat. Barngrupperna delas stora delar av dagen i mindre grupper vilket ger barnen både arbetsro och rika tillfällen till lärande. Barnens intresse för naturvetenskap stimuleras och utmanas i hög grad bland annat genom flera projektarbeten. Arbete med barns matematiska tänkande och språklig stimulans förekommer till stora delar. Miljöerna är mångsidiga och varierande såväl inne som ute. De erbjuder flera olika arenor där barn kan mötas för social samvaro och lärande. För att göra barnen mer delaktiga i sitt lärande behöver arbetet med dokumentation av deras läroprocesser fördjupas. Digital teknik används i liten utsträckning och barnen ges få möjligheter att utveckla digital kompetens. De yngre barnen kan i högre grad utmanas i sitt lärande både i rutinsituationer och i den dagliga verksamheten. Idag sker samarbetet mellan

avdelningarna främst om praktiska saker, som till exempel att hjälpa varandra vid pedagogers frånvaro. Genom att ge utrymme för mer pedagogiskt samarbete mellan avdelningarna kan barnens möjligheter till utveckling och lärande ytterligare stärkas och den pedagogiska kvalitén kan bli mer likvärdig.

Resultat per målområde

Normer och värden: Förskolan har arbetat fram en gemensam värdegrund vilket vi ser avspeglade i pedagogernas möte med barnen, mellan barnen och med varandra. Gruppstärkande aktiviteter startar på avdelningarna under höstterminens början. Vartefter gruppen blir trygg och samspelt delas barnen in i mindre grupper stora delar av dagen. Det bidrar till en lugn och trygg arbetsmiljö på förskolan. Pedagogerna framhåller det goda arbetsmiljöet som genomsyrar verksamheten. De finns oftast nära barnen, stöttar och ger dem redskap i lek och lärsituationer, men vi ser också pedagoger som inte visar samma tillit till barnens förmågor. På enheten finns ett systematiskt arbete med utgångspunkt från en gemensam plan för alla tre förskolor.

Utveckling och lärande: Den planerade verksamheten utgår till stora delar från barnens intressen och erfarenheter med koppling till läroplanens mål. Förskolans miljöer är inspirerande, varierande och stödjer i hög grad utveckling och lärande. Därigenom ges barnen förutsättningar att utvecklas såväl enskilt som i grupp. På några avdelningar råder balans mellan omsorg och lärande, medan barnen på andra avdelningar utmanas mindre i rutin- och omsorgssituationer. Förskolans aktiviteter dokumenteras bland annat i barnens pärmar men vi saknar här barnens delaktighet och deras reflektioner över sitt lärande. Vårdnadshavarna har möjlighet att ta del av dokumentationerna såväl i pärmar som på förskolans väggar.

Barnens intresse för naturvetenskap stimuleras och utmanas i hög grad och deras matematiska tänkande och deras språkutveckling stimuleras i relativt stor utsträckning. Den sociala utvecklingen stöds och stimuleras till stora delar genom närvarande och engagerade pedagoger. Användandet av digital teknik kan utvecklas för att även inkludera barns kreativa och skapande processer. Arbetet med barn i behov av särskilt stöd och med annat modersmål sker medvetet. Det saknas nedskrivna rutiner och strategier för detta arbete.

Barns inflytande: Det finns till stora delar en varierad lärmiljö med tillgängligt material som stöder barnens möjligheter att göra egna val. Genom observationer och reflektioner som dokumenteras av arbetslagen planerar pedagogerna verksamheten. Vi ser när pedagoger tillsammans med barnen förbereder och genomför aktiviteter samt reflekterar över det som hänt. Barnen ges ofta tillfällen att ta ansvar för sina handlingar och förskolans miljöer men vi ser också barn som kan ges mer ansvar vid till exempel rutinsituationer. De äldsta barnen får ibland medverka i demokratiska processer genom att rösta på olika förslag eller att vara med och planera nya miljöer. Vi ser, och pedagogerna bekräftar för oss att alla barn ges samma utrymme och att miljöerna utformas för alla oavsett kön eller etnicitet.

Styrning och ledning: Under tid av rekrytering av förskolechef tjänstgör en tillförordnad chef. Pedagogerna säger att detta, tillsammans med flera chefsbyten, skapat oro i arbetslaget. Förskolans utvecklingsledare arbetar tillsammans med enhetens två andra utvecklingsledare samt övriga pedagoger till stora delar med att utveckla och följa upp verksamheten. Det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs till viss del av såväl ledning, pedagoger som barn och vårdnadshavare. På förskolan finns många upprättade dokument, flera behöver dock kompletteras och förankras i pedagoggruppens alla inte är aktuella eller välkända för pedagogerna. Inom verksamheten sker viss samverkan framför allt med praktiska frågor. Mindre utrymme finns för samarbete, reflektion, planering eller pedagogiska diskussioner, vilket flera pedagoger efterlyser. Det förekommer till stora delar ett fungerande arbete med övergångar mellan skolformer.

Bedömning i skala¹

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,2
Utveckling och lärande	3,2
Barns inflytande	3,1
Styrning och ledning	2,6

¹ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Starka sidor

Pedagogernas närhet till barnen och tillit till varandra skapar ett gott arbetsklimat. (Normer och värden)

Beskrivning: Pedagogerna befinner sig nära barnen både ute och inne och visar barnen respekt. Detta tillsammans med deras tillit till varandra skapar ett arbetsklimat som gynnar barnens utveckling och lärande.

Bedömning: På förskolan finns i hög grad ett gynnsamt arbetsklimat för barnen.

Arbetet med smågrupper. (Normer och värden, Utveckling och lärande)

Beskrivning: Under stora delar av dagen delas barngrupperna upp i grupper om 5-6 barn per pedagog för planerade aktiviteter utifrån läroplanens mål. Grupperna turas om att vara inne respektive ute.

Bedömning: Genom det medvetna arbetssättet ges barnen arbetsro och möjlighet till kvalitativt lärande.

Barns intresse för naturvetenskap stimuleras och utmanas. (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Pedagogerna tar tillvara barnens intresse för vad som sker i naturen, vilket ofta utmynnar i projektarbeten. Det finns många dokumentationer som beskriver arbetet. Pedagogerna fångar spontant barnens nyfikenhet ute på gården för fåglar och småkryp. Vi ser också hur barn och pedagoger tillsammans konstruerar byggen i sandlådan där de utforskar hur sand och vatten samspelar.

Bedömning: Det variationsrika arbetet stimulerar i hög grad barnens intresse för naturvetenskapliga fenomen.

Förskolans lärmiljöer är mångsidiga och erbjuder flera olika arenor för utveckling och lärande. (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Inomhus har avdelningarna ett större rum och flera mindre där pedagogerna skapat miljöer som är inspirerande, utmanande och tillgängliga för barnen, miljöer som vi ser, och de berättar, förändras efter barnens intressen. Utomhus finns en stor gård uppdelad i flera delar. Här finns naturliga lekmiljöer med mycket träd och bergsområden, miljöer som pedagogerna skapat med olika rekvisita samt gungor, cyklar och lekmaterial för sandlådelek med mera.

Bedömning: De varierande miljöerna bidrar till mångsidig lek och till lustfyllt lärande.

Utvecklingsområden

Arbetet med dokumentation av barns lärprocesser behöver fördjupas.

(Utveckling och lärande)

Beskrivning: På förskolans väggar ser vi lärprocesser beskrivna med kommentarer från barnen, men i barnens pärmar ser vi mest bilder från aktiviteter och barnens alster. Vi saknar barnens delaktighet där vi över tid kan följa deras lärande och reflektioner. Ofta står pärmarna högt upp så att barnen inte själva kan ta del av dem.

Bedömning: Varje barns lärande bör dokumenteras, följas upp och analyseras tillsammans med barnen så att de regelbundet kan ta del av sitt lärande.

Barnens möjlighet att öka sin digitala kompetens kan stärkas. (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Vi ser få tillfällen när barn och pedagoger använder digital teknik förutom till dokumentation och visning på bildskärmar. Pedagogerna säger att barnen sällan använder tekniken som ett verktyg i sitt lärande.

Bedömning: Vi bedömer att barnen behöver få fler möjligheter att använda och utforska olika digitala verktyg och dess användningsområden.

Det pedagogiska samarbetet mellan avdelningarna kan stärkas för att skapa en jämn pedagogisk kvalitet. (Utveckling och lärande, Styrning och ledning)

Beskrivning: Under vår observation på förskolan ser vi att pedagogernas förhållningssätt till barns lärande och förmågor skiljer sig åt. I exempelvis rutinsituationerna varierar det hur mycket barnen utmanas och ges ansvar.

Bedömning: Genom att skapa en samsyn kring barns förmågor och lärande, samt skapa utrymme för fler pedagogiska diskussioner kan den pedagogiska kvalitén bli mer likvärdig för alla barn.

Jämförelse med tidigare observation

Tidigare observation är inte längre relevant att jämföra med.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

(2017-08-24)

Almqvist
Kongsten
Östmarka

Korallens förskola

Nacka Kommun

Observationen genomfördes av:
Gunilla Biehl, Nacka kommun
Inger Dobson, Ekerö kommun
Vecka 39, 2017

Innehållsförteckning

Kort om förskolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från förskolan till rapporten

Kort om förskolan

Antal barn	68
Antal avdelningar	5
Regi (ev fristående huvudman)	Kommunal
Ev profil/inriktning	
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	16 varav 4 fsk

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två observatörer som besökte Korallens förskola under vecka 39. Vi besökte samtliga avdelningar vid flera tillfällen. Vi observerade samlingar, måltider och aktiviteter både inne och ute.

Vi intervjuade tillförordnade förskolechefer från två av enhetens förskolor och de båda utvecklingsledarna. Vi hade spontana samtal med pedagoger från alla förskolans avdelningar. Vi hade också ett avslutande samtal med de båda tillförordnade förskolecheferna.

Vi har läst och reflekterat över de dokument vi tagit del av.

Sammanfattning

Korallens förskola består av fem avdelningar och ingår i Orminge skolor och förskolor. Korallen är en av enhetens tre förskolor. En tillförordnad förskolechef leder sedan augusti verksamheten. På förskolan finns en utvecklingsledare. Korallen har i dagsläget utrymme för fler barn än vad som är inskrivna.

Pedagogerna trivs tillsammans och deras förhållningssätt skapar ett gott arbetsklimat för alla. Miljöerna är mångsidiga och erbjuder flera olika arenor för utveckling och lärande såväl ute som inne. Hela förskolan arbetar projektinriktat och verksamheten har kopplingar till läroplanens målområden. Barnen ges stora möjligheter att utveckla sitt språk genom pedagogernas medvetna och varierande arbetssätt. Arbetet och inkluderingen av barn med behov av särskilt stöd visar på kompetens och lyhördhet, vilket gagnar alla förskolans barn.

Digital teknik används i liten utsträckning och barnen ges få möjligheter att utveckla digital kompetens. De yngre barnen kan i högre grad utmanas i sitt lärande både i rutinsituationer och i den dagliga verksamheten. Idag sker samarbetet mellan avdelningarna främst om praktiska saker, som till exempel att hjälpa varandra vid pedagogers frånvaro. Genom att ge utrymme för mer pedagogiskt samarbete mellan avdelningarna kan barnens möjlighet till utveckling och lärande ytterligare stärkas.

Resultat per målområde

Normer och värden: Det finns en gemensam och förankrad syn på enhetens värdegrund hos pedagogerna, ett arbete som startar vid höstterminens början. Arbetet fortgår med flera metoder under året. Pedagogerna framhåller det goda arbetsklimatet som genomsyrar verksamheten. Alla är trygga med varandra, barngrupperna är små och miljöerna rymliga, vilket bidrar till en lugn och trygg arbetsmiljö. Pedagoger finns nära barnen, stöttar och ger dem redskap i lek och lärsituationer men vi ser också pedagoger som inte ger barnen samma möjligheter. På enheten finns ett systematiskt arbete med utgångspunkt från en gemensam plan för alla tre förskolor.

Utveckling och lärande: Den planerade och strukturerade verksamheten har kopplingar till läroplanens målområden. Genom arbeten i projektform utgår verksamheten i stor utsträckning från barnens intresse och behov. Detta ger också en variation i olika arbetsformer och metoder vilket pedagoger bekräftar. Den genomtänkta och varierade miljön såväl inne som ute bidrar till stora delar till barnens utveckling och lärande. De yngsta barnen kan utmanas mer i sitt lärande i omsorgs- och rutinsituationer.

Förskolans aktiviteter dokumenteras bland annat i barnens pärmar men vi saknar barnens delaktighet och deras reflektioner över sitt lärande. Vårdnadshavarna har möjlighet att ta del av dokumentationerna såväl i pärmarna som på förskolans väggar. Arbetet med barns språkutveckling präglar verksamheten, där både tecken- och bildstöd är viktiga inslag. Barnen stimuleras till stora delar såväl i sin matematiska utveckling som i sitt intresse för naturvetenskap och teknik. Användandet av digital teknik kan utvecklas för att även inkludera barns kreativa och skapande processer. Arbetet och inkluderingen av barn med behov av särskilt stöd visar på kompetens och lyhördhet, likaså arbetet med barn med annat modersmål.

Barns inflytande: Förskolan arbetar projektinriktat. Genom observationer och reflektioner som dokumenteras i arbetslagen planerar pedagogerna verksamheten utifrån barnens tankar och intressen samtidigt som de är flexibla i det dagliga arbetet. Barnen ges med stigande ålder ansvar för sina tillhörigheter och för miljön. De yngsta barnen kan dock utmanas mer vid rutinsituationer. På flera avdelningar finns ett rikt utbud av material tillgängligt så att

barnen kan göra självständiga val. Pedagoger berättar för oss att de äldre barnen ibland ges möjligheter till att arbeta enligt demokratiska principer. De ges då tillfällen att rösta på olika förslag. Vi ser och pedagogerna bekräftar att alla barn ges samma utrymme oavsett kön eller etnicitet. Pedagogerna framhåller att det är berikande att arbeta med barn från flera olika kulturer.

Styrning och ledning: Under tid av rekrytering av förskolechef tjänstgör en tillförordnad chef. Pedagogerna säger att detta tillsammans med flera chefsbyten skapat oro i arbetslaget. Förskolans utvecklingsledare arbetar tillsammans med enhetens två andra utvecklingsledare samt övriga pedagoger till stora delar med att utveckla och följa upp verksamheten. Det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs till viss del av såväl ledning, pedagoger som barn och vårdnadshavare. På förskolan finns många upprättade dokument, flera behöver dock kompletteras och förankras i pedagoggruppen då alla inte är aktuella eller välkända för pedagogerna. Idag sker samarbetet mellan avdelningarna främst om praktiska saker, som till exempel att hjälpa varandra vid pedagogers frånvaro. Mindre utrymme finns för samarbete, reflektion, planering eller pedagogiska diskussioner, vilket flera pedagoger efterlyser. Det förekommer till stora delar ett fungerande arbete med övergångar mellan skolformer.

Bedömning i skala¹

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,3
Utveckling och lärande	3,3
Barns inflytande	3,1
Styrning och ledning	2,6

¹ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Starka sidor

Pedagogernas förhållningssätt skapar ett gott arbetsklimat för alla på förskolan. (Normer och värden)

Beskrivning: Pedagogerna framhåller vikten av att vara goda förebilder. De är nära barnen och finns som stöd för dem i både lek, lärande samt konfliktsituationer. Barngrupperna delas ofta in i mindre grupper för att skapa arbetsro. Pedagogerna arbetar medvetet med inkludering av alla barn.

Bedömning: Vi bedömer att pedagogernas medvetna förhållnings- och arbetssätt bidrar till ett klimat som gynnar barnens lärande och trivseln på förskolan.

Förskolans lärmiljöer är mångsidiga och erbjuder flera olika arenor för utveckling och lärande. (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Förskolans lokaler är relativt nyrenoverade med ljusa och stora ytor. Pedagogerna på de flesta avdelningar har skapat miljöer med "rum i rummen" som är inspirerande, utmanande och tillgängliga för barnen. Utomhus finns en stor gård som omgärdar huset med två mindre gårdar utanför de yngsta barnens avdelningar. Här finns naturliga lekmiljöer med mycket träd och bergsområden, miljöer som pedagogerna skapat med olika rekvisita samt gungor, cyklar och lekmaterial för sandlådelek med mera.

Bedömning: Vi bedömer att de varierande miljöerna bidrar till mångsidig lek och till lustfyllt lärande.

Barnen ges stora möjligheter att utveckla sitt språk genom pedagogernas medvetna och varierande arbetssätt. (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Pedagogerna arbetar med olika metoder och verktyg för att stimulera barnens språkutveckling. Exempel på det är sånger och sagor, bild- och teckenstöd samt ordbilder. På flera avdelningar finns bokstäver i olika material tillgängliga för att barnen ska kunna upptäcka skriftspråket.

Bedömning: Det variationsrika arbetet stimulerar i hög grad barnens språkutveckling.

Arbetet och inkluderingen av barn med behov av särskilt stöd visar på kompetens och lyhördhet. (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Barnen inkluderas med stöd av pedagogernas medvetna förhållningssätt. Vi ser till exempel barn som samspelar med andra barn och barn som tillsammans med en pedagog arbetar enskilt med ett pedagogiskt program på en lärplatta. Flera pedagoger använder tecken- och bildstöd som ett komplement för alla barn i deras språkutveckling och specifikt för de barn som behöver extra språklig stimulans.

Bedömning: Verksamheten anpassas i hög grad och det finns väl fungerande strategier och metoder för arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Barnen inkluderas och får rika tillfällen till extra stimulans såväl enskilt som tillsammans med andra barn.

Utvecklingsområden

Barnens möjlighet att öka sin digitala kompetens kan stärkas. (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Vi ser få tillfällen när barn och pedagoger använder digital teknik förutom till dokumentation och visning på bildskärmar. Pedagogerna säger att barnen sällan använder tekniken som ett verktyg i sitt lärande och de anser att detta är ett utvecklingsområde.

Bedömning: Barnen behöver få fler möjligheter att använda och utforska olika digitala verktyg och dess användningsområden.

De yngre barnen kan i högre grad utmanas i sitt lärande. (Utveckling och lärande, Barns inflytande)

Beskrivning: Vi ser att det skiljer sig åt hur mycket ansvar barnen själva får ta vid exempelvis rutinsituationer. På några avdelningar får alla, utifrån sin förmåga, försöka ta mat själva, på andra blir de serverade. Vi ser också att barnen ibland begränsas genom att de inte får vistas i vissa utrymmen.

Bedömning: Vi bedömer att pedagogerna inte alltid har tillit till de yngre barnens förmågor till exempel vid rutinsituationer. Ett likvärdigt förhållningssätt till barnens förmågor kan utarbetas.

Det pedagogiska samarbetet mellan avdelningarna kan utvecklas. (Utveckling och lärande, Styrning och ledning)

Beskrivning: Vi ser och pedagogerna berättar för oss att avdelningarna samarbetar med praktiska frågor, de hjälper till exempel varandra vid frånvaro och ute på gården. Det finns dock få tillfällen till utbyte av pedagogiska idéer och samarbete mellan avdelningarna på verksamhetsnivå.

Bedömning: Verksamheten gynnas av att mer tid avsätts till pedagogiska diskussioner där pedagogerna kan utbyta erfarenheter och ta del av varandras kompetenser.

Jämförelse med tidigare observation

Tidigare observation är inte längre relevant att jämföra med.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

(2017-08-24)

Alexanderskolan

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Gunilla Biehl, Nacka kommun
Christina Lundström, Sollentuna kommun
Veckorna 49 och 50, 2017

Innehållsförteckning

Kort om förskolan

Observatörernas bild

Hur observationen genomförts

Sammanfattning

Resultat per målområde

Bedömning i skala

Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från förskolan/skolan till rapporten

Kort om förskolan/skolan

Förskola

Antal barn	85
Antal avdelningar	6
Regi (ev fristående huvudman)	Alexander- skolan
Ev profil/inriktning	Montessori inspirerad språkförskola
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	16 varav 5 legitimerade

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två observatörer som besökte Alexanderskolans förskola Tre Kronor under tre dagar, den 8 t.o.m.12 december 2017.

Vi besökte alla avdelningar, vid flera tillfällen. Vi observerade matsituationer, samlingar, utevistelse, lek, samt pedagogledda aktiviteter.

Vi intervjuade verksamhetschefen samt två förskollärare. Vi hade samtal med flertalet pedagoger vid flera tillfällen. Vi hade ett avslutande samtal med verksamhetschefen. Vi har läst och reflekterat över de dokument vi tagit del av.

Sammanfattning

Alexanderskolans förskola Tre Kronor, på Kvarnholmen, består av sex avdelningar. Förskolan är en Montessorinspirerad språkförskola. En tillförordnad förskolechef leder sedan december verksamheten tillsammans med verksamhetschefen.

Förskolan startade under 2015 med en avdelning och fortsätter att växa. Idag bedrivs verksamhet för 85 barn i två byggnader. Förskolans gårdar är under uppbyggnad. Under byggtiden används närliggande lekparkar som en naturlig del i verksamheten.

Förskolan har ett stort antal yngre barn där pedagogernas fokus är att skapa trygghet och goda relationer. Med Babblarna som verktyg arbetar några grupper med flera av läroplanens målområden. Hos de äldsta barnen finns inspiration av montessoripedagogik.

Förskolan behöver arbeta fram en gemensam plattform gällande värdegrundsfrågor och barns förmågor för att ge alla barn samma förutsättningar för lärande.

De yngre barnen kan i högre grad utmanas i sitt lärande både i rutinsituationer och i den dagliga verksamheten. Vi ser att samarbetet mellan avdelningarna i pedagogiska frågor behöver förbättras för en jämnare balans och tydligare riktning i alla barns utveckling och lärande. Idag sker samarbete främst kring praktiska saker och rutiner.

De olika lärmiljöerna kan göras mer tillgängliga och utmanande på flera avdelningar. Vi ser att några rum används endast till mat och vila, vilket medför att många barn ofta vistas på liten yta. Barnen får i vissa situationer vänta länge på sin tur, vilket ibland skapar oro.

Barnen på förskolans avdelningar får olika förutsättningar för sitt lärande både genom lek- och lärmiljöernas utformning, pedagogernas förhållningssätt och kompetens, samt innehållet i den planerade verksamheten.

Resultat per målområde

Normer och värden:

På avdelningarna för de yngsta arbetar pedagogerna aktivt för att skapa trygghet i gruppen och vi ser att de befinner sig nära barnen och månar om att möta barnen i ögonhöjd.

Det förekommer i vissa delar ett gemensamt arbete med målområdet. Värdegrunden är inte helt förankrad hos pedagogerna. De säger att de arbetat med genus, men vi ser inte att det avspeglar sig i verksamheten. Barnen tilltalas ibland i grupp utifrån kön eller med smeknamn som "älskling" eller "latmaskar". Till vissa delar saknas ett respektfullt bemötande mellan pedagoger och barn på förskolan. Några avdelningar arbetar med "Stopp-handen". Vi hör att "nej" och "inte" ofta används av pedagogerna till barnen.

Utveckling och lärande:

Den planerade verksamheten utgår till vissa delar från barnens intressen och erfarenheter.

Till stor del planeras de praktiska sakerna som har med organisationen att göra mer än verksamhet med kopplingar till läroplanen. Förskolans lek- och lärmiljöer skiljer sig åt. Några är inspirerande, varierade och stödjer i relativt hög grad utveckling och lärande, medan andra visar vissa brister i inspiration, variation och utmaning. Det gör att barnens förutsättningar att utvecklas såväl enskilt som i grupp skiljer sig åt. På några avdelningar utmanas barnen i viss utsträckning i rutin- och omsorgssituationer, medan de på andra möter få utmaningar i de situationerna. Ljudnivån är hög på flera avdelningar, bl a vid mattillfällen.

Förskolans aktiviteter dokumenteras bland annat i TYRA- appen, men vi saknar barnens delaktighet och deras reflektioner över sitt lärande. Vårdnadshavarna har möjlighet att ta del av dokumentationerna i appen och får information om barnets lärande på utvecklingssamtal. De dokumentationer och bilder vi ser på väggarna saknar kommentarer, vilket gör att det är svårt att se kopplingar till läroplanen.

Barnens språkutveckling och deras matematiska tänkande stimuleras i viss utsträckning medan de till mindre del stimuleras och utmanas i sitt intresse för naturvetenskap och teknik. Rytmik/rörelse samt skapande ingår som återkommande aktiviteter.

Den sociala utvecklingen stöds och stimuleras till liten del. Användandet av digital teknik saknas.

Arbetet med barn i behov av särskilt stöd och med annat modersmål sker medvetet. Det saknas nedskrivna rutiner och strategier för detta arbete.

Barns inflytande:

På samlingar och lässtunder har barnen visst inflytande över innehållet. I samlingar där Babblarna används är de aktiva och engagerade. På flera avdelningar är materiel placerat högt upp, vilket begränsar barnens möjligheter att göra egna val och påverka innehållet i sin dag på förskolan.

Vi hör få dialoger mellan vuxna och barn vid mat, samling och påklädning. Vi ser att barnen blir avklädda utan uppmaning att försöka själva. Vid måltiderna kan få av barnen påverka vad eller hur mycket de blir serverade. De äldsta barnen dukar själva, medan de yngre placeras vid dukade bord, med tallrik, gaffel och pipmugg. En del sitter i stolar de inte själva kan bestämma när de vill lämna.

Pedagogerna säger att de lyssnar på barnens åsikter, t ex om vart de ska gå när de är ute, men det finns inget barnråd eller annat forum för demokratiska processer.

Styrning och ledning:

Under rekrytering av vikarierande förskolechef tjänstgör en tillförordnad chef, med något begränsat uppdrag, berättar verksamhetschefen. Förskollärarna säger att de till stor del vänder sig till varandra för stöd i det pedagogiska arbetet. Övriga pedagoger anser att det är förskollärarna som står för den pedagogiska verksamheten, och flera önskar mer förskollärarkompetens i grupperna. De säger att de känner oro, stress och frustration över att de inte räcker till för barnen. Några pedagoger upplever att deras kompetens är otillräcklig för de uppdrag de har.

Det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs till stor del av ledningen, medan pedagoger, barn och vårdnadshavare medverkar till viss del. På förskolan finns många upprättade dokument. Flera av dem behöver dock kompletteras och förankras i pedagoggruppen, då alla inte är välkända för pedagogerna. Inom verksamheten sker viss samverkan framför allt kring praktiska frågor. Mindre utrymme finns för samarbete, reflektion, planering eller pedagogiska diskussioner, vilket flera pedagoger efterlyser.

Övergångar inom förskolan har inte varit aktuella. Förskolan har en ambition att starta ett samarbete med en nyöppnad, närliggande skola.

Bedömning i skala¹

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	2,2
Utveckling och lärande/Kunskaper	2,1
Ansvar och inflytande för elever/Barns inflytande	1,8
Styrning och ledning	2

Starka sidor

Medvetenhet om vikten av att skapa trygghet för de yngsta barnen (Normer och värden)

Beskrivning: På avdelningarna för de yngsta barnen arbetar pedagogerna främst med att skapa en trygg grupp. Störst fokus ligger därför på att skapa en grundverksamhet. Vi ser att pedagogerna befinner sig nära barnen och att de lyssnar in vad barnen vill, vilket bidrar till en god arbetsmiljö.

Bedömning: Vi anser att genom att skapa trygghet, goda relationer och en god arbetsmiljö för barnen, ges förutsättningar för utveckling och lärande.

Arbete med Babblarna som ett verktyg i flera av läroplanens målområden. (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Vi ser att arbetet med Babblarna ger utmaningar och lek i samverkan, vilket bidrar till barnens utveckling och lärande inom flera av läroplanens målområden. På förskolan finns stora grupper av yngre barn och det finns därmed utrymme för att ytterligare utveckla arbetet.

Bedömning: Vi bedömer att med Babblarna som verktyg finns stora möjligheter att stimulera barnens utveckling och lärande inom läroplanens mål.

¹ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Utvecklingsområden

En gemensam och förankrad syn på verksamhetens värdegrund kan utvecklas bland pedagogerna och förekomma som en naturlig del i det vardagliga arbetet med barnen. (Normer och värden)

Beskrivning: Vi ser att pedagogers förhållningssätt till barnen skiljer sig åt. Vissa visar dem stor respekt medan andra visar dem mindre. Vi hör också att några pedagoger skiljer på hur de samtalar med flickor respektive pojkar samt tilltalar barnen i grupper utifrån kön.

Bedömning: Arbetslaget behöver arbeta fram en samsyn på värdegrunden och tillit till barnens förmågor, för att ge alla barn samma förutsättningar för lärande och utveckling.

Innemiljön på flera avdelningar kan utvecklas för att bli mer tillgänglig, utmanande, mångsidig och stimulerande. (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Vi ser skillnader i vad lärmiljön på de olika avdelningarna erbjuder. På några avdelningar ser vi sparsamt med material som är tillgängligt och utmanande för barnen. Vi ser också att tydligheten i miljön på flera avdelningar kan stärkas.

Bedömning: En likvärdig, stimulerande och tydlig lärmiljö bör skapas för alla barn på förskolan.

Det pedagogiska samarbetet mellan avdelningarna kan stärkas för att säkerställa en jämn pedagogisk kvalitet. (Utveckling och lärande, Styrning och ledning)

Beskrivning: Under vår observation på förskolan ser vi att pedagogernas förhållningssätt till barns lärande och deras tillit till barnens förmågor skiljer sig åt. I exempelvis rutinsituationer varierar det hur mycket barnen utmanas och ges ansvar. Vi ser också att barnen begränsas genom att de inte får vistas i alla utrymmen, då dörrar stängs för att det är t.ex. dukat eller bäddat.

Bedömning: För att den pedagogiska kvaliteten ska bli mer likvärdig, behöver en samsyn kring barns förmågor och lärande arbetas fram. De pedagogiska diskussionerna måste få tidsmässigt utrymme med god struktur.

Jämförelse med tidigare observation

Ingen tidigare observation är gjord.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan kommunerna Danderyd, Nacka, Sollentuna och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

(2017-08-24)